

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА

НА КОНГРЕСУ ЖЕНА
АНТИФАШИСТКИЊА
ЈУГОСЛАВИЈЕ

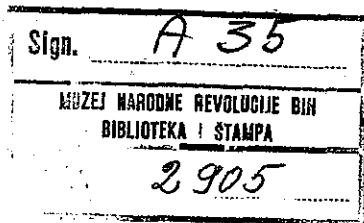

ИЗДАЊЕ СВЈЕТЛОСТИ САРАЈЕВО

МАРШАЛ ТИТО О НОВИМ ЗАДАЦИМА ЖЕНА

»Вама, делегаткињама, претставницама јуначких жена Југославије, мој борбени поздрав. Ви сте прве које послје побједи над заједничким непријатељем одржавате свој конгрес, величанствени конгрес жена Југославије, жена антифашисткиња, јуначких жена Југославије, које су показале у овој натчовјечанској борби невјероватне примјере хероизма и упорности, исто онако као и наши борци на бојном пољу.

Хтио бих да само са неколико ријечи оцртај значај овог конгреса и да поставим пред вас неколико задатака. Немам намјеру да говорим много, али ипак желим да вам кажем оно што мислим да је најважније за вас жене. Овај конгрес није само манифестација солидарности жена Југославије, манифестација братства и јединства, смотра ваших снага, преглед нашег досадашњег рада, него је он

важан састанак на коме ви, жене Југославије, треба да одредите смјернице свога рада, да одредите оно што је најважније у вашем будућем раду, ваше задатке.

Волио бих више да говорим о вашем будућем раду и према томе нећу се освртати на ваш рад у прошлости и на ваше заслуге у борби, које су огромне и за које ви имате признање не само свих народа наше земље, него и читавог слободољубивог човјечанства. Данас пред нама стоје тешки задаци. Наши најважнији задаци су учвршћење наше народне власти, васпитање дјеце, нашег младог нараштаја, наших будућих покољења, учвршћење братства и јединства, изградња наше земље. То су најважнији, а после њих долазе други: рад на социјалном пољу, на збрињавању наше дјеце, на помоћи нашим инвалидима, друговима и другарицама који су изгубили своје здравље у борби и тако даље.

Питање учвршћења наше власти, то је крупно питање. Ми у нашој земљи имамо не мало непријатеља који гледају на разне начине да омету развој нашег државног живота, да нам не само сметају, него и да угрозе тековине велике борбе, која је наше

народе коштала толико жртава. Нажалост, ти наши унутрашњи непријатељи имају помоћ и у иностранству. Помажу им у иностранству они који су им слични. Ја се обраћам вама, женама Југославије, равноправним члановима наше заједнице, вама које сте извојевале своја права у борби, обраћам вам се и тражим од вас да посветите сву своју пажњу и сву своју снагу у првом реду питању учвршћења наше власти. (Дуготрајно и бурно: »Хоћемо!«) А да би се учврстила власт, мора се радити правилно. Није доста казати: учврстили смо власт, — ако та власт на неким мјестима можда и гријеши. Треба да та власт буде праведна. Да ради онако како су то жељели они који су гинули за њу. Према томе, грешке треба исправити. Има много људи који из незнања, несвјесно, чине грешке, али их има који су се увукли да праве грешке, тј. да пакосте, да штете. Такве људе треба немилосрдно очистити, они не могу бити носиоци народне власти. Они су носиоци раздора и непријатељи оних тековина, које смо ми извојевали у борби. С њима треба напоље! А ви жене налазите се свугдје. На вас се обраћам да будете и ви будне! И

да помогнете učvrstiti vlast na taj način što ćete čistiti one koji smetaју učvršćenju narodne vlasti! I da помогнете onim koji iz neznađa griješe. Na taj način ћемо ми učvrstiti svoju vlast. Takvu vlast ће народ завољети. Народ ће takvu vlast cijенити и он ће је бранити.

Братство и јединство, то је без сумње највећа тековина коју смо извојевали у овој крвавој борби. За њу су се борили наши борци од првих партизана па до данас, до бораца наше славне Југословенске армије. На нашим заставама је било исписано братство и јединство. Да нисмо ми ишли са том паролом, да нисмо ми то и примјењивали у народу, не би никада могли извојевати то што смо извојевали, нас би вјероватно непријатељи уништили. То је зато највећа тековина.

Али ја вам морам овдје отворено казати да је та тековина у опасности, ако ми дозволимо да се развије шовинизам.

Прије сам вам говорио да има непријатеља народне власти. Ти исти непријатељи су непријатељи братства и јединства. Ја ћу отворено казати ко су то: то су четници у Србији

и усташе у Хрватској, то су они загрижени гардисте у Словенији и њихови покровитељи и вође. Дакле, то су сви они који су и у овом рату били против нас. Немојте мислити да су се они помирили са судбином. Има један дио, добар дио, који је последице наше побједи, последице тога што су видјели да нисмо ми нека група која је узурпирала власт, него да претстављамо народ, који су увидјели заблуде и пришли већини народа, — али ја вам кажем да има и један добар дио оних које сам овдје набројао, на челу са својим шпекулантским вођама, који руше највећу тековину наше борбе — братство и јединство. Они су се размијели сад по селима. Не бих желио да овдје набрајам случајеве расприравања мржње. Ја само говорим уопште, јер власт ће у тим случајевима посредовати и немилосрдно спријечити такве случајеве да се понављају. Али није то довољна мјера. Ми тек на крају прибјегавамо средствима силе да спријечимо непријатеља да нам штоди. Ми хоћемо да се више ради — убјеђивањем, политичким радом на конференцијама, живим примјером властитог поступка. Не можемо дозволити да данас последице те величанствене побједи, која

нам је додуше била помућена због Трста и Истре, да буде та величанствена борба помућена са таквом појавом да се распирује национални шовинизам. Ми стварамо једну нову федеративну Југославију. Није то за нас фраза, то је за нас нешто за што смо ми спремни и погинути ако буде требало. (Дуго-трајно одобравање).

Према томе, наш непријатељ је онај који хоће да нам поништи ту тековину братства и јединства. Нећемо да почињемо изнова оно што смо почели 1941 године; јер смо већ постигли да огромна већина народа, — не говоримо овдје о проценту, јер се проценат види на свима нашим зборовима и манифестацијама, види се у свакодневном животу — хоће такву, федеративну Југославију у којој ће сви народи живјети на равној ноzi. Не може овдје бити фаворизирања Хрвата на рачун Срба, не може бити фаворизирање Срба на рачун Хрвата или осталих народа, не може уопште бити фаворизирања једног на рачун другог. Не можемо дозволити да сад неко поставља питање освете за оно што је било 1941 године. Осветили смо се ми, и то је довољно, а нико више нема право на то.

Нећемо више међусобне покоље. И вама овде кажем, другарице, — и желим да ме чује цијела Југославија — да нећемо дозволити да се, ма у ком виду, сије мржња према нашим народима, међу нашом браћом. Ово братство и јединство, извојевано са толико крви, није још и неће бити потпуно обезбијеђено, ако будемо дозволити да нам роваре поједини типови који су се до јуче крили или су радили заједно са Недићем, са Нијемцима, са Павелићем и тако даље. Они не смију имати ријеч у нашим селима, у нашим градовима. Они немају права говорити у име Срба, у име Хрвата, у име Словенаца, Македонаца, Црногораца. У име тих народа имају право говорити они, који су се борили, који су дали своју крв и своје животе. Не говорим зато што бих сад овдје хтио да се ударамо у прса, да створимо неко »кајмакчаланство«, па сад: ми, па ми. Али, ради се, другарице, о једној крупној ствари. Ради се о једној тековини за коју су се стољећима борили наши преци. Најбољи словенски умови су томе посветили своје животе, а ми смо сад извојевали и — да дозволимо да нам на такав начин то пропадне! То се тиче непријатеља.

А сад морам да кажем, да нећемо лако примити таква скретања и моментана расположења ни од оних људи који су с нама. Такве грешке нећемо опраштати! За такве грешке ће носити сву одговорност они који ће их чинити. На вама је, женама Југославије, мајкама и сестрама, мајкама садашњих и будућих покољења, да заложите све своје снаге да очувамо ту нашу тековину. Борите се против сваког ко сије мржњу против било ког нашег народа. То је дужност свих Хрватица, Српкиња, Словенкиња, Македонки, Црногорки и других, то је ваш задатак.

Ваш задатак је велик и у питању васпитања наше дјеце, наше омладине. Поставља се питање — како ће се наша дјеца васпитавати. Они који би хтјели да се наша дјеца у школама васпитавају по старом систему, да им укалупе дух, као што су им некад укалупили, они би хтјели да изиграју наша демократска начела, позивају се на наша демократска начела и траже да васпитање дјеце остане по старом. Други, опет, мисле да треба све преокренути тумбе, и да треба прекинути са оним старим васпитањем наше дјеце. И једни и други нису у праву. Питање школо-

вања наше дјеце није још ријешено, још је на дневном реду и мораће се с њим позабавити конституанта. Али до тога, до ријешења тога питања, дефинитивног ријешења, како ће се дјеца васпитавати — да ли ће бити вјеронаука у школи обавезан предмет, или неће бити, — то ће се ријешити касније, а до тога, мајке и сестре имају задатак да нашу дјецу већ од малена васпитавају у новом духу, у духу љубави према нашој новој домовини, према нашој Југославији, у љубави према тој великој тековини братства и јединства, у љубави према новој власти и тако даље. Не тражимо да их васпитавају у атеизму, не тражимо да негирају све то, али тражимо да се нашој дјечи усади у душу онаква љубав какву су носили наши борци на бојном пољу, — за ово величанствено дјело, за ове величанствене тековине које су извојевали, то тражимо да усадите нашој дјечи, остало ће све бити ријешено.

Питање изградње наше земље такођер је крупно питање и ту, ви жене, свакодневно дајете примјере своје упорности и пожртвованости. Јасно је да то неће бити лака ствар и да нећемо то моћи брзо ријешити. Економ-

ско подизање наше земље, изградња наше земље, тако је крупан проблем који захтјева да му сви грађани наше земље посвете све своје силе. Још једанпут подвлачим овдје да је у првом реду наша дужност да се ослонимо на своје властите снаге. Ако добијемо што са стране, добро ће бити, али ми треба да се ослањамо на властите снаге, да прионемо на рад. У том духу треба да се васпитају наша дјеца. Рад на обнови наше земље, то је велика почаст. Радити на том пољу то је велика ствар за сваког од нас, то је уједно и дужност сваког од нас. Ви жене можете ту много учинити. Ја желим видјети резултате вашег рада. Сад кад се сврши конгрес сигурно ћу их добити, јер на овом конгресу ви ћете сигурно изнијети оне успјехе које сте постигли, изнијети тешкоће на које наилазите. И све то, вјерујте мени, нама ће много користити, да би могли предузети извјесне мјере које је влада дужна да предузме.

Ето, то су вам, другарице, ових пар питања која су врло крупна, врло важна, на која ја обраћам вашу пажњу и позивам вас да посветите све своје снаге да би смо ми те задатке извршили.

Нека живи наша нова федеративна демократска Југославија, која се родила из толико крви и жртава наших народа!

Нека живи неразрушиво братство и јединство наших народа!

Нека живи наш велики савезник Совјетски Савез, са својим генијалним вођом Стаљином! Нека живе херојске совјетске жене!

Нека живи братство и јединство народа на Балкану и свих Словена!

Нека живе наши савезници Енглеска, Америка, Бугарска, Албанија и сви они који желе са нашом земљом живјети у миру, у мирној сарадњи!»

